

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Obligationibus, Functionibus Et Juribus Parochialibus

Engel, Ludwig

Salisbvrge, 1662

Cap. I. De Baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41598

PARS II.

De administratione Sacramentorum per Parochum facienda.

Circa Sacramentorum administrationem omitto ea, quæ Theologi de institutione, materia, forma, speculativè & prolixius exponunt, illa solummodo breviter notaturus, quæ ad practicam Sacramentorum administrationem pertinere sententur, Proinde sit

CAPUT I.

De Baptismo.

1. *Infans debet baptizari, quamprimum commodè potest.*
2. *Minister Baptismi non solennis est, dummodo habeat intentionem faciendi, quod facit Ecclesia, solennis autem*

Baptismi ministri sunt Episcopi & Sacerdotes quandoq; etiam Diaconi.

3. Presente digniore non debet baptizare inferior.
4. Circa Sacramenta extra casum necessitatis semper tenenda est sententia probabilior.
5. In casu necessitatis probabiliter licet baptizanti uti materia dubia.
6. Item abluere partem baptizandi non principalem.
7. Quando dubium occurrit de Baptismo legitime collato debet repeti sub conditione.
8. In necessitate à Laico baptizatus nō debet baptizari, nisi rationabile dubium subsit de valore baptismi.
9. Non baptizatus salvari potest per baptismum fluminis.
10. Monstra quomodo & qualiter baptizanda?
11. Baptismus debet conferrī in Ecclesiis. fallit in filiis magnatum.
12. Patrīnus tantum debet esse unus, vel ad summū unus & una.

13. *Non requiritur certa etas in Pa-
trinis.*

14. *Parochus hortari debet, ut bap-
tizando detur nomen alicuius Sancti,
cuius tutela committatur.*

Non repeto hîc quibuscum solen-
nitatibus & cæremonijs Bap-
tus conferendus sit, nam suppono in
his Parochos sufficienter ex suo Pasto-
rali libro instructos esse: sed quasdam
tantum in dubijs, quæ circa praxin
Baptismi frequentius occurrere pos-
sunt, resolutiones subnotabo.

Not. igitur est 1. quod parentes &
alij, qui curam infantium gerunt, ob-
ligentur, ut eos, quàm primùm comode
possunt, ad baptismum afferant, nulla
tamen certa dies determinatur, in qua
infans baptizandus sit, propterea con-
suetudinem singularum Ecclesiarum
attendendam monet Laym. *in Theol.
mor. lib. 5. tr. 1. c. 6. sub. n. 8.* imò
Sotus *dist. 5. q. un. art. 3.* non impro-
bat illorum morem, secundum quem
Ba

Baptismus in 8. 10. etiam 12. diem differtur. Sed tam longam dilationem ego semper dissuaderem, quamvis enim non semper appareat periculum præmaturæ mortis, semper tamen prudenter timeri debet, ne infans æternæ salutis jacturam patiatur, cum improvise mortis quotidiana sint exempla.

Not. est 2. quod minister Sacramenti Baptismi sit omnis homo ratione præditus, etiam non orthodoxus, dummodo habeat generalem intentionem faciendi, quod facit Ecclesia, & adhibeat materiam & formam essentialem. *c. in necessitate. c. Romanus. dist. 4. de cons. Trid. sess. 7. de Baptismo. can. 4.* ita tamen, ut imprimis solennem Baptismum cum ordinarijs Ecclesiæ cæremonijs tantum Episcopi & Sacerdotes conferre possint, & etiã juxta probabilem sententiam, Diaconi, si illis ob rationabilem aliquam causam Baptizatio à proprio Sacerdo-

D s

te

te commissa fuerit. *Gl. in c. Diaconos. dist. 93. Laym. d. l. c. 7. n. 3.* Alij verò inferiores Clerici & Laici non nisi in casu necessitatis, quando scilicet præsens periculum mortis subest, ad baptizandum cum simplici adhibitione, immersione, vel affusione aquæ, & prolatione verborum sine alijs solemnitatibus ad baptizandum admittuntur. eo quoque ordine (ad honestatem, non verò valorem Sacramenti) observato, ut præsentem Presbytero non baptizet Diaconus, nec præsentem Diacono inferior Clericus, nec præsentem Clerico Laicus, nec præsentem viro femina. *s. mulier. c. in necessitate. dist. 4. de consec.*

Not. est 3. quòd in extrema necessitate multa liceant baptizanti, quæ aliàs minimè licerent. Etenim extra casum necessitatis minister Sacramenti in his quæ ad substantialia Sacramenti pertinent, non quamcunque opinionem probabilem sed semper certiore[m]

& probabiliorem sequi debet; at vero in casu necessitatis etiam probabilem aliquam praticare potest; quia utique melius est, dubiam facere salutem infantis morituri, quam desperatam relinquere, eo ferè modo, quo medici in agone omnia tentant, ut aeger reconvalescat. nec est quòd tali casu irreverentia Sacramenti timeatur, utpote quam probabilitas sententiæ, zelus animæ salvandæ, periculum & timor instantis mortis penitus excludit, *non enim intervenit temeritas presumptionis, ubi est diligentia pietatis.* inquit Pont. *in c. si nulla dist. 4. de cons.* unde

Not. est 4. quòd baptizans semper quidem ad laborare debeat, ut materiam certam adhibeat, videlicet *aquam elementarem*; Interim tamen si talem habere nequeat, & infans jam jam agonizet, probabiliter etiam materiã dubiã uti non prohibetur: cuiusmodi materiæ dubiæ censentur aquæ ex herbis distillatæ, jusculum aut cerevisia tenui-

niter cocta, lixivium & similes. *Conis.*
ap. Cast. Pal. de Bapt. pun 3. n. 2. pariter

Not. est 5. quamvis communiter
 teneant DD. quòd ad valorem Bapti-
 smi requiratur, ut nisi totus homo, sal-
 tem principalis aliqua pars ipsius ab-
 luatur, ut caput, vel pectus, & ita quidè
 ut aqua ad ipsum corpus pertingat.
 Nihilominus in casu necessitatis etiam

- 6 v. g. manui quam infans ex utero ma-
 tris exierit, vel peli secundinae cui in-
 volutus est, aquam aspergi posse, plerum-
 que consentiunt. Imò licet aliàs tota-
 liter in utero matris existens cum ma-
 tre baptizari nequeat, *quia qui natus*
adhuc secundum Adam non est renatus
secundum Christum non potest ut dicitur
 in *c. qui in maternis. dist. 4.*
cons. Si tamen obstetrix tam perita
 foret, ut manu in uterum inserta, pro-
 lis corpus aqua perfundere possit un-
 cum prolatione verborum baptismi
 id omnino tolerandum docent plures
 apud Laym. *d. l. c. 3. sub n. 2.*

Not

Not. est 6. quòd Baptismus ordinariè sine sacrilegio repeti non possit, quia est de illis Sacramentis, quæ characterem in anima recipientis imprimunt, sicut est Confirmatio & Ordo *Trid. sess. 7. de Sacram. in genere. can.º*

9. Dico autem ordinariè: nam quoties dubium facti occurrit, an aliquis sit aliquando baptizatus, v. g. infans expositus vel à matre in captivitate infidelium constitutâ natus, &c. aut dubium *Juris* an quis sit legitimè baptizatus, v. g. si sit baptizatus cum materia aut forma dubia vel in parte nõ principali, vel quòd aqua corpus nudû non contrigerit, vel denique baptizans ex post facto convictus aut confessus fuerit, quòd plurimos illegitimè baptizârit, his & similibus, inquam, casibus baptismus repeti potest, & debet, non quidem absolutè, sed sub illa conditionata forma verborum, quæ præscribitur in *c. 2. extra de baptismo*, videlicet, *si baptizatus es, non te baptizo, si nondum*

dum

dum baptizatus es, ego te baptizo &c.
 unde monet Barb. *de off. Par. p. 2. c.*
 17. quòd si infans domi in casu neces-
 sitatis baptizatus sit, parochus diligen-
 ter inquirere debeat, quis, quâ materiâ,
 quâ formâ, in quâ parte corporis &c.
 baptismum contulerit. Sed quid di-
 cendum de illa consuetudine, quæ in
 quibusdam locis viget, quòd omnes in-
 fantes in casu necessitatis ab obstetrici-
 bus baptizati cessante periculo denuò
 sub conditione per Parochos rebapti-
 zentur? *R.* id quidem fieri debere,
 ut infantes in necessitate à Laicis bap-
 tizati cessante periculo ad Ecclesiam
 deferantur, & ibi unctiones aliæq; so-
 lennitates adhibeantur. *c. Spiritus S.*
§. ecce. 1. q. 1. Sa. v. baptismus. n. s. Zo.
in tit. de baptismo in fin. Sed ipsa sub-
 stantialia baptismi non aliter reperen-
 da sunt, quàm si aliqua saltem rati-
 onabilis suspicio intersit baptismum
 non esse modo legitimo per Laicum
 collatum, ut quia persona rudis est

ver

verba inconsueta protulit, vel si experientia constet in aliquo loco complures esse obstetrices veneficas, quæ studio baptismum invalidum conferant. *vid. Cathecism. Romæ. Py V. de baptis. p. 2. c. 2. n. 43.* Cæterum à fidelibus parentibus natus, & inter fideles educatus, quamvis de ipsius baptismo certò non constet, nihilominus tam violenter præsumitur, quòd fuerit baptizatus, ut hæc præsumptio pro certitudine sit habenda, donec evidentissimis argumentis contrarium probetur. *c. veniens. in fin. de presb. non bapt.* neque in tali periculum damnationis subest, si forsàn reverà baptizatus non sit, quia per baptismum flaminis salvatur, si verum desiderium Baptismi habeat, sicut ille, qui baptizari desiderans morte prævenitur, de quo S. Augustinus *in c. 2. de presb. non bapt.* dicit, *Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit.*

Not.

Not. est 7. quòd, si contingat ali-
 10 quod monstrum nasci (ut nonnunquã
 ex congressu cum bestijs fieri solet) tunc
 antequam baptismus conferatur, dili-
 genter inspiciendũ sit, an partes prin-
 cipales talis monstri videl. caput &
 pectus hominis figuram referant, nec-
 ne; quòd si non referant, Baptismus
 quoque conferendus non erit; sin au-
 tem aliquammodo dubitetur, dilatio fa-
 cienda est, usque dum natura talis par-
 tus melius innotescat, vel certè si peri-
 culum mortis instet baptizatiõni con-
 ditio adijcietur: *Si tu es homo, ego te
 baptizo &c.* Sed quid obiervari
 debet si partus propterea sit monstro-
 sus, quòd videatur ex gemellis concre-
 tus? R. distinguendum esse an cer-
 tò constet, esse duos homines, ut qui
 habent duo diversa capita, quatuor pe-
 des diversos: vel certè dubitetur, ut
 quia unum tantum caput & duo pe-
 ctora apparent, &c. priori casu utri-
 que homini suus proprius Baptismus
 ipse

specialiter impertiendus est. Altero
verò casu Baptismus usque ad meliorē
cognitionem differri debet, vel instan-
te morte una pars potest simpliciter
baptizari, & altera sub conditione, *si*
non es baptizatus, &c. Laym. ubi supra.
c. 6. n. 13. Cast. Pal. de bapt. pun. 6. n. 4.

Not. est 8. quòd Baptismus non
debeat conferri, in aulis, vel cameris,
vel alijs privatis domibus, sed duntaxat
in Ecclesia, ubi sunt ad hoc fontes
specialiter deputati, nisi tamen subfue-
rit necessitas ob quam infans absque
periculo ad Ecclesiam deferri neque-
at, vel nisi fuerint Regum, aut Princi-
pum filij, quibus etiam conceditur ut
domi suæ baptizari possint. Clem. un.
hoc tit. imò quod de Principibus dici-
tur, tanquam in materia favorabili ad
alias personas illustres, & potentes ex-
tendunt quidam apud Mascard. de
prob. concl. 1001. n. 4. quod tunc saltē
admittendum videtur, si talis in aliquo
loco consuetudo vigeat, ut personarū
illu-

illustrium filij in suis ædibus vel palatij baptizentur.

- 12 Not. est 9. quòd de Jure communi non nisi unus sive vir sive mulier baptizatum de sacro fonte suscipere possit. *c. un. de cogn. spir. in 6.* vel ad summum unus & una, ut novissimè statuit Conc. Trid. *S. 24. de ref. Matr. c. 2.* quare in eodem *c. 2.* Trid. ulterius constitutum est, ut Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat, diligenter de electis patrinis interroget, neque plures quàm in Concilio determinatum admittat, deinde verò in libro eorundem nomina describat, doceatque eos quam cognationem spirituales contraxerint &c. Porro in his patrinis nullam certam ætatem requiri, dummodo rationis capaces sint & fideles Catholici, hominesque boni testimonij, communiter docent auctores, ut videre est apud Barb *de off. Par. p. 2. c. 17. n. 27 & seq.* nam licet in adoptione legali ubi de successione

he

hereditaria & subiectione adoptati ad
 adoptantem agitur (ubi proinde in-
 conveniens est majorem minori subij-
 ci, ei que succedere) requiratur, ut ado-
 ptans adoptatum plena pubertate, id
 est, 18. annis precedat. §. *minorem.*
inst. de adopt. Alia tamen est ratio in
 Baptismo, ubi est quædam regeneratio
 in Christo, in quo non differt masculus
 à femina, juvenis à sene, & ideo potest
 quilibet effici pater spiritualis alterius,
 si ad spiritualem illius regenerationem
 eo quo requiritur modo, concurrat, ut
 etiã advertit Sanch. *de matr. l. 7. disp. 61.*

Demùm, quod attinet ad nomen
 baptizandi, utique inconveniens est, si ¹⁴
 id potius ab aliquo gentili, quàm San-
 cto ducatur : propterea rectè monet
 Barb. *de off. par. d. p. 2. c. 17. n. 20.* ut
 Parochus hortetur paternos, & defe-
 rentes infantē, quatenus ei nomen ali-
 cujus Sancti imponant, cujus patroci-
 nio & tutelæ vita ipsius inter tot hu-
 manos casus commendata sit.

CAPUT